

Strategia aplicată în cazul animalelor confiscate

Ianuarie 2007

1. Scop

În urma cercetărilor făcute asupra implementării și punerii în vigoare a Directivei aplicabile grădinilor zoologice (Directiva Consiliului 1999/22) și a reglementării UE CITES (Convenția de Comercializare Internațională a Speciilor Periclitate) (Reglementarea Consiliului (CE) nr. 338/97), EWLA / Eurogroup a concluzionat că unul dintre motivele pentru care grădinile zoologice nu sunt închise și animalele achiziționate ilegal nu sunt confiscate este acela că autoritățile competente nu știu ce să facă cu animalele. Statele membre trebuie să se asigure că animalele confiscate sau provenite din grădini zoologice închise sunt îngrijite corect.

Articolul 6 al Directivei aplicabile grădinilor zoologice stipulează:

„Închiderea grădinilor zoologice

„În cazul închiderii complete sau parțiale a unei grădini zoologice, autoritatea competentă se va asigura că animalele vizate sunt îngrijite sau eutanasiate în condițiile considerate corespunzătoare de către statul membru și în conformitate cu scopurile și prevederile Directivei.”

Articolul 16 (3) al Reglementării nr. 338/97 stipulează:

„În cazul confiscării unui specimen, acesta va fi încredințat unei autorități competente din statul membru în care s-a făcut confiscarea, care:

- (a) (...) îl va plasa sau eutanasia în condițiile considerate corespunzătoare și în conformitate cu scopurile și prevederile Convenției și Reglementării; și*
- (b) În cazul unui specimen viu, care a fost introdus pe teritoriul Comunității, statul membru poate, în urma consultării cu țara exportatoare, să înapoieze specimenul țării respective, pe cheltuiala persoanei condamnate.”*

Această strategie a fost elaborată ca suport pentru autoritățile din statele membre.

2. Principii

- Animalele confiscate nu pot fi folosite pentru a aduce beneficii directe sau indirecte infractorilor.
- Se va asigura bunăstarea animalelor confiscate.
- Înmulțirea animalelor confiscate este strict interzisă, cu excepția speciilor care aparțin speciilor menționate în Anexa A a Reglementării UE CITES sau altor specii ocrotite prin lege, care pot fi incluse în programele internaționale de înmulțire controlată și sigură.

3. Posibilii destinatari ai animalelor confiscate (centru de primire)

- Centrele de salvare sau reabilitare¹
- Adăposturile²
- Parcurile zoologice oficiale

¹ Conform sensului din acest document, un **centru de salvare** este un loc în care sunt primite și păstrate temporar animalele sălbatice rănite, bolnave sau confiscate oficial. Acest tip de centru duce o politică flexibilă de primire a diverselor specii de animale și de păstrare a acestora pentru o perioadă foarte scurtă de timp. Un **centru de reabilitare** este un loc în care sunt primite și păstrate animalele, cu scopul de însănătoșire a acestora în urma abuzurilor fizice sau psihice. Acest tip de centru este mai specializat și păstrează animalele pe o perioadă mai lungă de timp. Dacă este cazul, în aceste centre se asigură și integrarea socială.

² Conform sensului din acest document, un **adăpost** este un loc în care sunt primite și păstrate permanent animalele, după salvare sau reabilitare sau în timpul procesului de reabilitare. Adesea, centrele de reabilitare servesc și ca adăposturi pentru un anumit grup de specii.

4. Condițiile centrelor de primire și ale destinațiilor finale

- Toate centrele de primire a animalelor confiscate, fie că este vorba despre un centru de salvare / reabilitare sau despre un parc zoologic, trebuie să fie dotate cu facilitățile potrivite și să dispună de resursele tehnice și financiare care să le permită să garanteze siguranța, sănătatea și bunăstarea animalelor confiscate și rezidente.³
- Autoritățile naționale trebuie să controleze condițiile de acomodare ale acestor centre⁴.
- Acomodarea trebuie să atingă standarde înalte, fie că respectivul centru de primire este destinația temporară sau finală a animalelor confiscate.

5. Plasarea animalelor confiscate

- Deciziile vor fi luate de către un comitet format din reprezentanți ai patru organizații: centrul de primire, autoritățile CITES, autoritățile veterinare și o ONG cu expertiză în domeniul respectiv (vezi și capitolul 6 referitor la înmulțirea specimenelor din anexa A a Reglementării UE CITES). Fiecare dintre acestea va trimite câte un reprezentant.
- Plasarea finală a animalului va fi hotărâtă de către comitet după îndeplinirea procedurilor legale. Destinația finală potrivită trebuie găsită în termen de 1 an de la această dată.
- Decizia va fi luată într-un cadru operațional predefinit. Iată câteva alternative:

- a. Reintegrarea în sălbăcie (în mediul de proveniență), atunci când starea animalului, contextul ecologic și logistica operațiunii fac acest lucru posibil, și indiferent dacă specia vizată este ocrotită prin lege.
- b. Integrarea în centre de reabilitare sau adăposturi specializate, în țara în care animalul a fost confiscat sau în altă țară; dacă este posibil, destinația finală a animalului va fi cât mai apropiată de mediul său original.⁵
- c. Integrarea în parcuri zoologice naționale sau străine oficiale, de preferință, specializate în îngrijirea speciei vizate.⁶
- d. Grădini zoologice nespécializate, capabile să garanteze sănătatea și bunăstarea specimenelor vizate.⁷
- e. Eutanasierea va fi luată în considerare în următoarele cazuri: animalele nu pot fi îngrijite la cele mai înalte standarde pentru restul vieții lor, nu se poate găsi nicio destinație convenabilă pentru animalele respective sau animalele nu au nicio șansă de a-și recupera sănătatea.

- În acest cadru, centrul de primire⁸ care a acomodat specimenul confiscat va avea dreptul de a face o propunere pentru plasarea finală.
- Se vor crea și se vor actualiza constant o rețea și o bază de date a posibilelor centre de primire naționale și internaționale (fie că este vorba despre centre de salvare / reabilitare, adăposturi sau grădini zoologice, cu diverse grade de specializare). Înregistrarea proactivă a acestor contacte și a informațiilor relaționate (de exemplu, disponibilitatea de primire a animalelor, condițiile de transfer și alte cerințe specifice etc.) are un rol extrem de important în creșterea șanselor de plasare a animalelor⁹.

³ Standardele pot fi bazate pe cele legate de legislația națională, instrucțiunile sau codurile de procedură stabilite în vederea implementării directivei aplicabile grădinilor zoologice.

⁴ În cazul în care acest lucru nu este posibil, se vor aplica criteriile legale, referitoare la calitatea facilităților și administrarea dintr-o grădină zoologică, cu adaptările potrivite la procedurile de salvare și reabilitare care pot fi necesare.

⁵ În unele țări, centrele de salvare și reabilitare prezintă standarde scăzute, iar calitatea lor nu este controlată de niciun organism. Pe de altă parte, parcurile zoologice pot avea facilități mai bune și dotări tehnice superioare. De aceea, trebuie incluse în legislația aplicabilă grădinilor zoologice. În acest caz, ordinea acestor alternative poate fi inversată.

⁶ Idem 5.

⁷ Idem 5.

⁸ Centrul de primire reprezintă destinatarul animalelor confiscate și, după cum s-a menționat anterior, poate fi un centru de salvare / reabilitare, un adăpost sau un parc zoologic oficial.

⁹ S-a încercat crearea unei astfel de baze de date: secretariatul CITES a publicat în 2002 o listă a centrelor de salvare, întocmită de către Rețeaua pentru Supraviețuirea Speciilor, listă care poate fi consultată la: <http://www.cites.org/eng/notif/2002/074.shtml>

6. Politica de înmulțire a animalelor confiscate

- În general, animalele confiscate vor fi sterilizate. Sterilizarea va fi făcută prin cea mai potrivită metodă, recomandată de către un veterinar atestat, înainte ca animalul să fie trimis către destinația sa finală. Indiferent de metoda adoptată, se vor asigura sănătatea și bunăstarea animalului.
- În cazul în care animalele confiscate vor ajunge cu siguranță într-o grădină zoologică, înmulțirea este permisă, cu condiția ca bunăstarea animalelor să fie asigurată și ca această operațiune să nu producă un număr excesiv de animale, eutanasiate ulterior. Autoritățile trebuie să verifice condițiile de înmulțire înainte de a aproba acest lucru.
- În cazul în care este vorba despre specimene rare (Anexa A a Reglementării UE CITES sau specii ocrotite prin lege), înmulțirea este permisă numai printr-un program oficial de înmulțire controlată (de exemplu, în Uniunea Europeană, EEP¹⁰). În acest caz, plasamentul acestor specimene va fi decis în colaborare cu coordonatorul respectivului program. Plasamentul poate apoi include orice centru care implementează un program de înmulțire recunoscut internațional.

7. Monitorizarea animalelor confiscate

După cel mult un an de la plasarea finală a specimenelor, autoritățile vor monitoriza condițiile și starea acestora. Eventualele decese sau probleme vor fi raportate și luate în considerare pentru plasamentele viitoare.

8. Protecția legală a animalelor confiscate

- Plasamentul animalelor confiscate este guvernat de legislația națională specifică. Această legislație nu este aplicabilă numai animalelor confiscate prin CITES, ci și prin alte reglementări referitoare la animalele sălbatice [de exemplu, directiva aplicabilă grădinilor zoologice, reglementările aplicabile sănătății, legislația națională (cum ar fi cea referitoare la păstrarea animalelor sălbatice ca animale de companie)].
- În general, legislația aplicabilă grădinilor zoologice nu se extinde și asupra protejării animalelor confiscate în alte locuri decât grădinile zoologice (există însă și excepții, cum ar fi legislația portugheză). Legislația specifică trebuie să acopere sănătatea și bunăstarea animalelor confiscate, dar și procesul decizional legat de plasament, politicile de înmulțire, cerințele de sănătate specifice, cerințele de reabilitare specifice etc.
- În țările în care nu există legi referitoare la animalele confiscate, centrele naționale de primire vor adopta un set de instrucțiuni privind procedurile comune.

9. Susținerea financiară oficială a centrelor de primire

- Statele membre vor susține organizațiile private în primirea animalelor confiscate prin aplicarea diverselor legi.
- Programul de susținere financiară va fi elaborat cu atenție, pentru a servi scopurilor pentru care a fost creat. Cu alte cuvinte, fondurile nu vor fi acordate regulat, ci ca parte a unor proiecte specifice, legate de acțiunile de confiscare. În acest scop, guvernul va stabili un buget anual, bazat pe necesitățile anticipate ale autorităților (estimate după raportul anual al acestora), referitoare la acțiunile de confiscare.

¹⁰ Programul European pentru Speciile pe Cale de Dispariție

10. Problemele ridicate de acest tip de politică și soluționarea acestora

PROBLEMĂ	SOLUȚIE
1. Politica de neînmulțire va crea probleme majore la plasarea finală a specimenelor, deoarece centrele de primire nu vor avea avantajul de înmulțire a specimenului/specimenelor.	1. Se va duce o campanie de informare asupra animalelor confiscate și se va arăta că un animal confiscat nu este o piesă de colecție, înmulțirea fiind nerecomandată în acest caz. Centrul de primire a acestor animale are un rol educațional major, dat fiind că promovează disponibilitatea sa de a primi animale achiziționate ilegal. Unele grădini zoologice organizează expoziții extrem de interesante în acest sens, care atrag și educă publicul.
2. Animalele confiscate nu pot fi legalizate prin CITES, ceea ce înseamnă că aceste animale nu pot fi incluse în programele de înmulțire	2. Se va găsi o soluție legală, deoarece nu este admisibil ca un specimen extrem de rar (de exemplu, bonobo) care a fost confiscat să nu poată fi inclus într-un program de înmulțire specific. Un lucru și mai inadmisibil constă în sterilizarea unui astfel de specimen, deși există programe de înmulțire controlată în curs de derulare.